Susanna Raulio

8.10.2018

Eduskunnan verojaosto

Hallituksen esitys HE 166/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi virvoitusjuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Hallitus ehdottaa virvoitusjuomaverosta annettua lakia muutettavaksi siten, että virvoitusjuomien valmisteveroa korotettaisiin. Veronkorotus kohdistettaisiin kaikkiin virvoitusjuomiin, mutta kuitenkin siten, että korotus painottuisi sokeripitoisiin juomiin. Yli 0,5 prosenttia sokeria sisältävien virvoitusjuomien valmistevero korotettaisiin 22 sentistä 27 senttiin litralta valmista juomaa. Muiden virvoitusjuomien valmistevero nousisi 11 sentistä 12 senttiin litralta. Sokeripitoisten juomajauheiden vero korotettaisiin 140 sentistä 172 senttiin kilogrammalta, ja muiden juomajauheiden vero 95 sentistä 104 senttiin.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

THL kannattaa lakiesitystä virvoitusjuomien valmisteveron korottamisesta ja porrastamisesta. Virvoitusjuomien kulutuksen vähentäminen on erittäin tärkeää kansalaisten terveyden edistämiseksi. Näiden tuotteiden kulutus on viime vuosikymmenellä lisääntynyt merkittävästi ja reaalihinta laskenut. Ruokakulttuurimme on muuttunut napostelukulttuuriksi, jossa kunnolliset ateriat syrjäytetään sokerisilla juomilla. Samaan aikaan etenkin lasten ja nuorten lihominen on yleistynyt sekä Suomessa että muissakin maissa. Lukuisten tutkimusten mukaan sokeristen virvoitusjuomien runsas käyttö lihottaa sekä lapsia että aikuisia. Lisäksi sokeroitujen virvoitusjuomien runsas kulutus altistaa tyypin 2 diabetekselle. Diabetes kuormittaa suomalaista yhteiskuntaa merkittävästi, sillä diabetekseen sairastuneita on arvioitu olevan jo yli puoli miljoonaa ja taudin hoitoon kuluu 15 prosenttia terveydenhuollon menoista. Lisäksi lasten ja nuorten hammasterveys, joka vielä pari vuosikymmentä sitten oli ylpeyden aihe Suomessa, on rapautumassa. Näistä syistä kaikki keinot sokeripitoisten juomien kulutuksen pienentämiseksi ovat tarpeen.

Esityksessä ehdotetaan, että virvoitusjuomien valmistevero porrastetaan kahteen tasoon. Yli 0,5 prosenttia sokeria sisältävien virvoitusjuomien valmistevero korotettaisiin 22 sentistä 27 senttiin litralta valmista juomaa. Muiden virvoitusjuomien valmistevero nousisi 11 sentistä 12 senttiin litralta. Sokeripitoisten juomajauheiden vero korotettaisiin 140 sentistä 172 senttiin kilogrammalta, ja muiden juomajauheiden vero 95 sentistä 104 senttiin. THL kannattaa valmisteveron porrastamista sokeripitoisuuden mukaan, koska sen avulla kulutusta voidaan ohjata vähäsokerisiin tai sokerittomiin juomiin.

Yhteenvetona THL toteaa seuraavaa:

Yhteenvetona THL lausuu kannattavansa ehdotusta ja toivovansa, että tulevaisuudessa edettäisiin epäterveellisten elintarvikkeiden verottamisessa ja pohdittaisiin myös mahdollisuuksia laskea terveellisten elintarvikkeiden, erityisesti kasvisten, hintaa veropolitiikan avulla.

Ylijohtaja Marina Erhola

Tutkimusprofessori Jaana Suvisaari